



KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.



Nj. Vel. kralj Aleksander mrtev

Postal je žrtev zločinske roke v Marseille-u



Jugoslovanskemu narodu!

Naš veliki kralj Aleksander I. je padel 9. oktobra ob 4 popoldne v Marseille-u kot žrtev podlega atentata.

S svojo krvjo je kralj mučeniško zapečatil delo za mir, radi katerega se je napotil v zavezniško Francijo.

Na prestol kraljevine Jugoslavije je po členu 36. ustave stopil njegov prvorojeni sin Nj. Vel. kralj Peter II.

Kraljevska vlada, vojska in mornarica so položili prisego zvestobe Nj. Vel. kralju Petru II.

Vlada kraljevine Jugoslavije, ki vrši začasno na osnovi člena 45. ustave kraljevsko

oblast, je sklicala Narodno predstavništvo k skupnemu zasedanju na dan 11. oktobra, da položi prisego v smislu člena 59. in člena 42. ustave.

S svojimi zadnjimi besedami, ki jih je blagopokojni kralj umirajoč jedva izgovoril, je v svojem neizmernem rodoljubju zapustil našemu narodu tole sporočilo:

»Čuvajte Jugoslavijo!«

Kraljevska vlada poziva ves jugoslovanski narod, da to sveto zapoved zvesto in spoštljivo izpolni.

V Beogradu, dne 9. oktobra 1934.

Predsednik ministrskega sveta M. T. Uzunović, s. r.; kmetijski minister in zastopnik zunanjega ministra dr. Dragutin Kojić, s. r., prosvetni minister dr. Ilija Šumenković, s. r., pravosodni minister Božidar Maksimović, s. r., minister za telesno vzgojo naroda dr. Grga Andjelinović, s. r., minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović, s. r., finančni minister dr. M. Djordjević, s. r., minister za gradnje dr. Stjepan Srkulj, s. r., notranji minister Živojin Lazić, s. r., minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. F. Novak, s. r., minister vojske in mornarice armijski general M. Milovanović, s. r., minister za gozdove in rudnike dr. Ulmanski, s. r., prometni minister Ognjen Kuzmanović, s. r.

Kraljeva oporoka

Sestavljeno v kraljevskem dvoru na Dedinju 9. oktobra 1934 ob 20. uri.

Na povabilo Njegovega kraljevskega Visočanstva kneza Pavla so prišli v dvor: predsednik ministrskega sveta g. Nikola T. Uzunović, upravnik dvora g. Manojlo Lazarević in poveljnik kraljeve garde armijski general g. P. R. Živković. Prisoten je bil tudi prvi adjutant Nj. Vel. kralja divizijski general g. Mil. J. Ječmenić.

Njegovo kraljevsko Visočanstvo knez Pavle je sporočil prisotnim, da je od zunanjega ministra g. Bogoljuba Jevtića in maršala dvora g. Dimitrijevića prejel iz Marseillea brzojavno poročilo o atentatu na Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in da je Nj. Vel. kralj podlegel.

Po tem sporočilu je Nj. kraljevsko Visočanstvo knez Pavle izročil predsedniku ministrskega sveta g. N. Uzunoviću v prisotnosti gori navedenih kuvertó z napisom:

»To je lastnoročna listina, ki sem jo napisal na osnovi čl. 42 ustave kraljevine Jugoslavije od 3. septembra 1931. leta. Aleksander, Gospodu ministrskemu predsedniku!

Ta kuverta je zaprta in zapečatená z dvema pečatom iz rdečega voska, na katerih je vtisnjen grb kraljevega doma.«

Predsednik ministrskega sveta g. N. T. Uzunović je v prisotnosti Nj. kraljevskega Visočanstva kneza Pavla in gori navedenih odprl to kuvertó in v njej našel na modri poli konceptnega papirja akt, podpisan lastnoročno po Nj. Vel. kralju, in ki se glasi:



NJ. VEL. KRALJ PETER II.
rojen dne 6. septembra l. 1923.
v Beogradu.

Sestavljeno dne 5. januarja na Bledu

Po svobodni volji in v svojem najboljšem prepričanju, da s tem najboljše služim interesom moje mile domovine kraljevine Jugoslavije, svojega dragega naroda, kakor tudi mojega kraljevskega doma, odrejam na osnovi čl. 42 ustave kraljevine Jugoslavije, da vršijo v primeru, da prestolonaslednik iz razlogov, naštetih v čl. 41 ustave, ne more vršiti kraljevske oblasti, namestniško oblast:

1. Nj. kraljevsko Visočanstvo Pavle Karadjordjević.

2. Radenko Stanković, senator in prosvetni minister.

3. Dr. Ivo Perović, ban savske banovine.

Kot namestnika kneza Pavla določam armijskega generala Vojislava Tomića, komandanta mesta Beograda, kot namestnika g. Radenka Stankovića Jovana Banjanina, senatorja, in kot namestnika dr. Perovića dr. Zeca, senatorja.

Ta akt sem napisal in podpisal lastnoročno v dveh originalnih izvodih, od katerih bo enega čuvala Nj. Vel. kraljica, drugega pa predsednik ministrskega sveta.

Oba izvoda tega akta sta vložena v ovoj in zapečatená z mojim pečatom. — Aleksander Karadjordjević, kralj Jugoslavije.«

Kvišku srca!

Globoko je odjeknila v dušah in sreih vseh dobrih državljanov žalostna vest, ki se je v terek zvečer z bliskovito naglico razširila po celi državi, da je naša kraljevina izgubila tako nenadoma svojega prvega in največjega državljana, svojega vladarja, ki ga je zadela zločinska roka nesrečnega blazneža v daljni tujini. Sreča so se užalostila nad težko izgubo, ki je zadela našo domovino, vladarskemu domu pa prizadejala težko bol vsled nenadomestljive izgube.

Kakor pa je izguba huda in udarec težak, zlasti v današnji dobi, vendar ne smemo pozabiti, da se pokaže junak šele v nesreči in tugi pravega junaka! Naj bodo zadnje besede velikega pokojnika nam vsem za vse življenje zvest vodnik: Varujte Jugoslavijo!

Kraljevina Jugoslavija je bila pokojnemu vladarju vse — bodi to tudi nam! On nam je zažrtal pot, ki vodi do velike naše bodočnosti, na nas pa je, da sledimo svojemu velikemu Voditelju z neupogljivo voljo, da privedemo od njega započeto delo do srečnega konca kljub vsem zaprekam in težavam! Tako se bomo najlepše oddolžili Njegovemu spominu.

Kvišku srca in krepko in neustrašno naprej po zažrtani poti!

Kako je bil izvršen atentat

Proti jugoslovanskemu kralju Aleksandru je bil v terek, 9. t. m. popoldne, malo potem ko se je izkrcal v Marseillu, izvršen revolverski atentat. Kralj Aleksander je ob 16.05 zapadno-evropskega časa stopil na francoska tla in vstopil z zunanjim ministrom Barthoujem v avtomobil, ki se je takoj nato odpeljal v smeri proti policijski prefekturi. Približno 50 m od pristanišča je počilo naenkrat 6 do 8 revolverskih strelóv, ki so kralja ranili na prsih in, kakor menijo, tudi na glavi. Visoki gost se je takoj onesvestil, zunanji minister Barthou, ki je bil tudi ranjen, mu je v naglici odprl obleko. Opazila se je kri na prsih. Policija je takoj razpršila zbrano množico, pri čemer je bilo več oseb ranjenih. Atentat je bil izvršen nasproti borze. Kralja so nezavestnega odpeljali na policijsko prefekturo, kjer je kmalu nato izdihnil.

Kdo je morilec?

Atentator je jugoslovanski državljan, dne 20. decembra 1899. v Zagrebu rojeni Peter Kalemén. Ko je prodril kordon civilne garde in kordon policije na konjih ter bil že tik ob kraljevskem avtomobilu, je šofer oddal proti njemu več strelóv, a ga ni zadel. Šoferjevi strelóvi so ranili dva policijska organa in neko žensko. V hipu je zavladala tolika zmeda, da si ni mogoče ustvariti resnične slike o dogodku, čeprav je bilo prisotnih na tisoče prič.

Atentator je bil ubit na mestu, razbesnela množica pa ga je nato še linčala.

V atentat je zapletenih še več oseb. Dosedaj je bilo aretiranih 12 sumljivih oseb.

Atentator Peter Kalemén je dobil letos 30. maja redni potni list in se je pripeljal v Francijo 28. septembra.

Žalovanje v državi

Državni odbor za pokop je odredil, da se bo objava smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra izvršila danes, dne 10. t. m. v prestolnici in v vseh krajih z zvonenjem po vseh cerkvah, nato pa ponovno od dneva, ko bo telo blagopokojnega kralja prispelo v domovino, do po-

kopa. Zvonilo se bo vsako uro po 5 minut od 6. ure zjutraj do 18. ure.

Na vseh javnih zgradbah se do nadaljnje odredbe izobesijo črne zastave.

Vsi državni uradniki položijo danes, dne 10. t. m. prisego zvestobe novemu kralju Petru II. po predpisih zakona o uradnikih.

Sklicanje Narodnega predstavništva

Beograd, 9. oktobra. Narodna skupščina in senat sta sklicana za četrtek, 11. oktobra.

Za gospodarsko svobodo

Ta teden prirejajo številna društva in organizacije po celi državi velika zborovanja, na katerih pojasnjujejo ljudem velik pomen gospodarske svobode in neodvisnosti.

Drugi narodi so se že zdavnaj zavedli, kaj pomeni lasten denar, dočim tičimo mi v tem oziru še precej v povojih. Na Češkem so izvajali geslo »Svoji k svojim« prav energično, in zato tudi z velikim uspehom, že zdavnaj pred vojno. Nekaj malega se je storilo tudi pri nas, a ne mnogo: pri nas so čutili to akcijo samo nekateri mali trgovci, tuji velekapital pa, ki je najvažnejši, je nemoteno gospodaril v deželi naprej in gospodari še danes! Mi smo se potegovali in borili pač za jezikovno enakopravnost in za politično osvoboditev, pri tem pa smo popolnoma prezrli veliko resnico, da nam brez gospodarske neodvisnosti vsa politična svoboda in enakopravnost nič ne pomagata: kdor nima svojega denarja, ta mora služiti bodisi domačinu, bodisi tujcu — kar je pri nas navadno — kdor pa služi, ni neodvisen gospod, ampak je hlapec!

O škodljivosti tujega velekapitala v naši državi smo imeli priliko že večkrat govoriti in često smo že opozarjali, da nam tuji kapital ni v korist, ampak v veliko večjo škodo! Tuji kapital izkorišča prav neusmiljeno našo ceneno delavsko moč, na drugi strani pa odnaša vse, kar je v naši deželi zaslužilo, v tujino! Če bi tuji kapital svoje ogromne dohodke, zlasti iz industrije, puščal v naši deželi, da bi se s temi dohodki dvigalo in pospeševalo naše gospodarstvo, potem bi bil tuji kapital vsaj do neke mere še dobrotja za nas. Danes pa vidimo in vemo, da ne grede iz dežele le navadne obresti, ampak tudi 100- in 200odstotni dobički, ki jih tujemu kapitalu plačuje pri nas vse prebivalstvo, največ pa kmetje in delavci. Takšno stanje pa je trajno nevzdržno in zato mora biti naša prva skrb, da se čimprej iznebimo tega težkega jarma! Mi moramo gledati, da se tudi gospodarsko popolnoma osvobodimo tujega gospodstva.

Pri tem nas ne sme prav nič motiti okolnost, če razne »družbe« nastopajo kot »nacionalne« in če se kraste s pridevkom »jugoc«, ali pa če sedi v upravnih svetih kakšen domačin. To je vse samo maska ali po domače rečeno: slepilo in prah v oči za nevedne ljudi. Pridevek »jugoc« ne odločuje nič, ravno tako tudi ne odločuje »domačec« upravni svetniki, pač pa odločujejo oni, katerih je denar in to so tuje! Teh se bomo sicer težko iznebili, pač pa lahko izpremenimo vso našo gospodarsko (davčno, carinsko itd.) politiko tako, da ne bodo tujei izvlekli ves denar do zadnjega beliča iz dežele, ampak da bo večina našega denarja in vrednost dela naših delavcev ostajala doma! To je pravi pomen gesla »Svoji k svojim«, ki se mora uveljaviti za vsako ceno tudi pri nas, če nečemo ostati večni hlapci!

Držimo se torej vedno načela da kupujemo vedno in povsod le domače blago pri domačem trgovcu! Tuje blago kupujemo le, če domačega ni. Kdor pa podpira iz nemarnosti tuje in kupuje brez potrebe tuje blago, škoduje samemu sebi, narodu in državi.

Po tem se ravnajmo, pa bo kmalu bolje!



zvečer

Prijeten vonj po zelenečih smrekah

Perilo, ki tako prijetno po svežem diši, nam prija in ga radi nosimo. Tako lepo čisto bo perilo vselej, če ga boste prali po Schichtovi metodi: zvečer ga namočite z Žensko hvalo — zjutraj ga operite s Schichtovim terpentinovim milom!

zjutraj

To je vse delo, če perete po

SCHICHT^{ovi}
METODI

ST. J. 1-34



Sodobna kmetijska vprašanja

Nobena druga proizvodnja ne zahteva in ni pokazala tekom zadnjih desetletij tako velike razlike v tehničnem in socialno-gospodarskem razvoju kakor baš kmetijska; v svetu obstajajo namreč mala, rodbinska gospodarstva, ki jih obdelujejo primitivno (enostavno) člani posestniške rodbine in moderna, industrializirana veleposestva z mehanizirano proizvodnjo in delavci, ki v mnogih slučajih uživajo prav isto zaščito sodobne socialne politike kot industrijski.

Povsod tam, kjer prebivajo ljudje, je možna kmetijska proizvodnja v razliko od industrijske produkcije, ki je vezana na omejeno produkcijsko področje, t. j. sirovine se ne nahajajo povsod (namreč industrijske), zato mora industrija razviti vse svoje sile tam, kjer so dani pogoji za uspešen razvoj, izgraditi mora vse naprave tehnično najboljše. Le tam, kjer je grudna plodovitost vsled tega ali onega razloga odrekla, ni mogoče proizvajati kmetijskih produktov in je dotični kraj navezan na uvoz; poznamo tudi mesta, ki so proizvajala precejšnje količine kmetijskih produktov, vendar jih niso mogla spraviti na trg, ker prometna sredstva niso bila na razpolago; iz tega jasno sledi, da sta razvoj in centralizacija vsake proizvodnje pri nas odvisna v prvi vrsti od produkcijskega področja in tržišča; če je torej trg prostran in je proizvodnja rentabilna (dobičkanosna), je podana tudi osnova za modernizacijo in racionalizacijo našega kmetijstva; v krajih pa, kjer ni garancije, da bo v najbližji bodočnosti dana rentabilnost posestvu in kmetijskemu obratu, tam vlada zaostalost in bo

vladala, dokler ne bodo ugodne gospodarske prilike zavládale tudi v tem kraju.

Zasebna veleposestva so nastala z akumulacijo (kopičenjem) kapitala in fevdalizacijo, t. j. kmetu so vzeli zemljo, ki mu edinole pripada. Fevdalizacija je bila sicer odpravljena, vendar so kljub agrarni reformi in upravičenim protestom ostala nekatera veleposestva (mislim vedno le na zasebna), ki še nadalje izžemajo delovne sile poljedelskega delavstva in to na način, ki odgovarja le najnižjemu suženjstvu; ta posestva so deloma mehanizirana, v splošnem pa se poslužujejo cenene delovne sile, to postopanje oholih veleposestnikov bo trajalo tako dolgo, dokler ne bo vsaka prizadeta država uvedla vse potrebne zakonite socialne ukrepe v svrhu zaščite poljedelskega delavstva in radikalno iztrebila privatni veleposestniški režim, ki nikdar ni imel nobenega pozitivnega fundamenta za obstoj.

Z napredkom kmetijske tehnike se je posrečilo posebno v severni Ameriki na obširnih kompleksih proizvajati in dvigniti žitno produkcijo; ker pa sami niso zamogli spraviti vsega na domači trg in konzumirati, so izvažali in izvažajo žito v industrijske države današnje Evrope, ki čuti gospodarsko krizo vsled teh in drugih blagodati, kajti domača produkcija je dražja, ne more konkurirati, industrializirana agrarna proizvodnja pa lahko znižuje cene tako, da so nižje od proizvodnih stroškov evropskih držav. To dejstvo občutijo predvsem evropske agrarne države, ki nimajo razvite industrije in so le navezane na kmetijsko, rodbinsko posestvo.

Kmetijstvo agrarnih evropskih držav je doživljalo po svetovni vojni le kratko razdobje cvetočega napredka, deflacija je občutno zajela tudi naše kraje in to iz razloga, ker se je naš kmet za časa konjunktura (v dobrih časih) zadolžil, sedaj pa ga tarejo hiperprodukcija, zmanjšani konzumi, drag kredit, davki in carine, obenem pa ne more tako hitro reducirati proizvodnje in znižati produkcijskih stroškov. Kmetijstvo je danes na žalost še vedno odvisno od nešteti »po-

sredovalcev«, ki po svoje diktirajo cene zadolženemu kmetu in neusmiljeno izrabljajo njegov težak položaj; da je ta danes vse prej kakor zadovoljiv, leži baš v tem, ker kmet nima vsedržavne politične in gospodarske organizacije (agrarne stranke), ki bi v pravilni sestavi rešila vsa pereča vprašanja. Bližnja prihodnost bo pokazala in bo morala pokazati novo pot naše agrarne politike.

L. J.

Novo pristojbine v bolnišnicah

Minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. F. Novak je predpisal pravilnik o plačevanju bolniških taks za zdravljenje v državnih bolnišnicah. Novi pravilnik določa:

Za oskrbovanje v državnih bolnišnicah (izvzete so bolnišnice za duševne bolezni) ne plačajo davčni obvezanci z letnim neposrednim davkom do 100 Din, odšteti zgradarino hiše, v kateri stanujejo in od katere nimajo nikakega dohodka, nikakega bolniškega troška v III. razredu. Dnevna taksa v III. razredu je po neposrednem letnem davku naslednja: od 100 do 150 Din 10 Din dnevno, od 150 do 200 Din se plača 20 Din dnevno, od 200 Din dalje pa 25 Din.

Dnevna taksa v II. razredu je 40 Din, v I. pa 80 Din, ne glede na višino letnega davka.

Vdove, ki imajo več kakor tri maloletne otroke, ali starešine zadrževane v enakim številu otrok, ki imajo letno predpisanih do 400 Din neposrednega davka, ne plačajo bolniških stroškov za sebe in za svoje družinske člane. To seveda ne velja za osebe, ki plačajo do 200 odnosno do 400 Din letnega neposrednega davka, a imajo kak drug dohodek: vrednostne papirje, denar v hranilnici, delnice, koncesije proste davka in slično.

Nikakih bolniških stroškov ne plačajo — ne glede na višino davka — vse one osebe, o katerih se da ugotoviti, da bi plačilo bolniških stroškov ogrozilo njihov ali njihove družine gospodarski obstanek.

V državnih bolnišnicah za duševne bolezni ne plačajo bolniških stroškov davčni obvezanci z letnim neposrednim davkom do 400 Din. Oni preko 400 Din pa plačajo v III. razredu po 20 Din dnevno. V II. razredu je dnevna taksa 40 Din, v I. razredu pa 80 Din ne glede na višino letnega neposrednega davka. Neozdravljivo bolni, ki leže v bolnišnicah za duševne bolezni v III. razredu več kakor dve do pet let, plačajo za to dobo polovico gornje takse, od petega leta dalje pa prevzame bolniške stroške država. V dobo se všteje tudi čas, ki ga je bolnik prebil na opazovanju. Ob povračanju v bolnico se prej prebita doba prišteva.

Zedinjene drž. in Japonska

V ameriški javnosti je vzbudil veliko pozornost poziv letalskega častnika Mitchela, ki zahteva od vlade veliko pomnožitev in okrepitev ameriške letalske sile z ozirom na napetost, ki vlada med Zedinjenimi državami in Japonsko in ki postaja po sklepu pogodbe med Rusijo in Japonsko glede vzhodnosibirskeske železnice hujša kakor je bila.

Mitchel zahteva od vlade, naj začne nemudoma graditi 50 zrakoplovov (ne letal) za bombardiranje; ti zrakoplovi morajo biti taki, da bodo lahko leteli do 8000 milj daleč. To zračno brodovje potrebuje Amerika, ki ne sme nikdar pozabiti, da so njeni največji in najmočnejši sovražniki Japonci. Zato pa morajo imeti Zedinjene države tako močno letalstvo, da bodo lahko porušili vsa večja mesta na Japonskem, še predno se bodo mogli Japonci dovolj pripraviti za boj.

Po poročilih angleških listov pa razširja tudi japonsko vojno ministrstvo po deželi letake, kjer zahteva reorganizacijo države in močno

V banovinskih, mestnih in zasebnih bolnišnicah s pravico javnosti določa višino oskrbovalnih stroškov in način plačevanja krajevni pristojni ban po odobrenju ministra za socialno politiko in narodno zdravje v skladu z zakonom o bolnišnicah.

O taksah za intervencije, zdravila, ovojni in ostali material v državnih bolnišnicah določa novi pravilnik, da se plačajo po dnevni oskrbovalni taksi takole: v bolnišnicah s 60 posteljami 10% dnevne oskrbovalne takse, v bolnišnicah od 60 do 300 postelj 15%, v bolnišnicah s preko 300 posteljami pa 20%. V bolnišnicah za duševne bolezni se ti prispevki ne plačajo. Nikakor pa navedene takse ne veljajo za zdravljenje z radijem ali röntgenom, za kar veljajo posebne, že določene pristojbine. Navedenih taks za zdravila itd. ne plačajo: aktivni in upokojeni državni in banovinski uslužbenci, upokojeni oficirji in vojni uradniki, aktivni in upokojeni orožniki, graničarji in družinski člani, računajoč v družino vse nepreskrbljene člane ne glede na to, ali zanje prejema draginjno doklado ali ne, — ako se zdravijo v III. razredu. Bolniki v II. in I. razredu pa plačajo te pristojbine ne glede na višino neposrednega davka. Bolniki, ki trpijo na kužnih in spolnih boleznih, plačajo polovico predpisanih taks za bolniške stroške v III. razredu.

Posebno važna je določba novega pravilnika, da se oskrbovalni stroški lahko plačajo v mesečnih obrokih. Uprave bolnišnic lahko odobrijo plačevanje stroškov v mesečnih obrokih najdalje za leto dni, računajoč od dneva, ko je bolnik zapustil bolnišnico. To se lahko dovoli onim, ki bi jim plačevanje stroškov naenkrat lahko ogrozilo obstanek. Poročilo o tem mora podati občinska uprava, overiti pa jo mora upravno oblastvo I. stopnje.

Matere in dojilje, ki spremljajo v bolnišnico dojenčke ali malo deco do treh let, plačajo, ako se istočasno ne zdravijo, stroške samo za eno osebo. Bolne matere z dojenčkom plačajo stroške samo zase. — Novi pravilnik stopi v veljavo z objavljenjem v »Službenih novinah«.

armado. Nasprotniki Japonske razpolagajo s 6000 letali, Japonska pa jih ima le 1000. Japonci pa morajo dobiti še najmanj 3000 letal.

V dveh dneh trije samomorci

Od pretekle sobote pa do ponedeljka so v Ljubljani kar trije ljudje prostovoljno odšli iz te nesrečne doline solz v večnost.

Prvi se je ustrelil. Bil je to 22 letni Ljubislav Andrijevič, vojak, dodeljen orožniškemu poveljstvu. Nesrečnega mladeniča so sicer takoj operirali, toda vsaka pomoč je bila zaman.

Drugo žrtev je zahtevala brezposelnost. Knjigovez Peter Gebert, ki je stanoval pri svojem bratu, ni mogel več prenašati bede in se je zastropil. Tudi tega niso mogli več rešiti.

Tretja žrtev: 64 letni mestni občinski ubožec Andrej Železnik, doma iz Dobrave pri Ljubljani. Mož je imel prej še neko postransko službo, ki jo je pa zaradi neke nerednosti izgubil. To ga je tako potrljo, da se je na nekem kozolcu obesil...

Težka nesreča v rudniku Klenovniku

V premogovniku Klenovniku nedaleč od Požarevca se je te dni pripetila težka nesreča, katere žrtev bi bil kmalu postal tudi slovenski rudar Matej Belinc.

V rovu »Sibirija« so delali trije rudarji. Delali so dobro in njihovi tovariši so na »hunting« odvažali nakopani premog. Nenadoma pa so zaslišali vozači neko bobnenje in takoj so domnevali, da se je morala v rovu »Sibirija« pripetiti nesreča. Na tračnicah so pustili svoje vozičke in hiteli gledat na kraj nesreče.

V rovu so naleteli na ogromen kup kameinja in premoga. Takoj so začeli plaz razkopavati in res so izpod ruševin najprej izvlekli truplo rudarja Radomirja Stepića, nato pa so rešili še mladega slovenskega rudarja Belinca. Izvlekli so izpod ruševin tudi še tretjega rudarja, nekega ruskega begunca, ki pa je bil že mrtev. Tudi Stepić je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl; živ pa je ostal Matej Belinc.

Belinc pripoveduje, da se je porušilo v rovu tramovje. Vsa oprava rova je bila slaba in verjetno je tudi, da so se v rovu nabirali strupeni plini...

Revolucija v Španiji

Odkar je Španija postala republika, ne more dežela priti do notranjega miru. Levičarske in desničarske stranke so si tako nasprotne, da ni upanja na kakšno sodelovanje med njimi, ker so socialni pogledi republikanskih strank preveč različni. Poleg tega tudi še ni končoveljavno rešeno vprašanje pokrajinskih avtonomij na velike dele države in ravno tako tudi še ni končana agrarna reforma.

Zadnjo krizo vlade so hoteli socialni revolucionarji izrabiti za proglašenje socialistične republike. V ta namen so proglasili splošen delavski štrajk po celi državi, ki je zahteval doslej že mnogo krvavih žrtev. Vlada je sicer proglasila obsedno stanje, ni pa še gotovo, kdo bo v tej borbi zmagal.

Nemška politika

Po njenem izstopu iz Društva narodov je kazalo, da bo ostala Nemčija politično in gospodarsko čisto osamljena. Vsled napetosti med Poljsko in Francijo pa so Poljaki sklenili z Nemčijo posebno pogodbo o nenapadanju in sedaj se trudi bivši nemški podkancler von Papen, da bi pridobil za pristop k nemško-poljski zvezi tudi še Rumunijo in Ogrsko.

Na drugi strani pa deluje po naročilu svoje vlade nemški poslanik v Rimu Hassel na sporazum med Italijo in Nemčijo.

Katoliške stranke na Češkem ne bo

Med katoliškimi političnimi organizacijami, zlasti med češko ljudsko in med slovaško ljudsko stranko, se je pojavila želja po skupni, enotni organizaciji. Kakor pa poroča »Venkov«, glasilo agrarne stranke, do skupnega nastopa ne bo prišlo, ker želi Vatikan po primeru Avstrije in Nemčije tudi drugod katoličanstvo osvoboditi politike. Tako so škofje in pa tudi Rim mnenja, da se tudi na Češkem ne bodo obnesle stranke, ki slone zgolj na verski podlagi.

Hudo neurje v Bohinju

Pretekli petek je bil za bohinjski kot hud dan. Po kratkem, a pohlevnem deževju se je namreč v petek vtila nad bohinjsko dolino silna ploha, ki je na mah napolnila vse hudournike z neverjetno množino vode. Hudourniki so s hribov valili s seboj težke skale in debele hlode, s katerimi se je odtok vode še bolj zapiral. Ceste in pota je voda vse razrila in odnesla je tudi precej mostov. Telefonska in brzojavna zveza je bila pretrgana in samo železnica je še vezala Bohinj z ostalim svetom.

Sreča v nesreči pa je bila še, da so ljudje vsaj krompir spravili domov.



Kmetška mladina

Na X. rednem občnem zboru Zveze kmetških fantov in deklet, dne 8. septembra t. l., je bila soglasno sprejeta sledeča po tov. Francetu Gerželju prečitana

resolucija

kmetško sportne komisije:

Ugotovljamo, da tudi v našem kmetško-mladinskem gibanju zavzema šport zelo važno mesto. Ne gledamo sicer sporta tako kot ga gleda meščan, kateremu sport zlasti ohranja in krepi telo, temveč kmetški sport služi predvsem propagandnemu namenu, strokovni izobrazbi, vzgoji, samozavesti in enakovrednosti kmetške mladine z vsako drugo ter izobrazbi srčne kulture. S ponosom namreč ugotovljamo, da naše sportne in propagandne prireditve odtegujejo mladino gostilni in vsem zlom, ki so z njo zvezana ter tako vršimo uspešno borbo proti posurovelosti in alkoholizmu, boljše kot so vsa predavanja raznih abstinencijskih in drugih gibanj. Potrebi tekmovanja, ki jo živo čuti naša fizično krepka in moralno zdrava kmetška mladina, more zadoščati naš sport v polni meri. Naš sport bo dosegel, da se bo posurovelo tekmovanje umaknilo viteškemu duhu tovarištva, samopremagovanja in vzajemnosti. Ker pa naš sport sloni izključno na ideji kmetško-mladinskega gibanja, je obenem najboljšo sredstvo za propagando in življenje tega gibanja med kmetškim ljudstvom. Zlasti pa temu služijo tekme v kmetškem delu. Vsaka naša tekma in športna prireditev je vsled nepolitičnega značaja sporta najboljša prilika za manipulacijo duhovne, kulturne in družabne enotnosti in konsolidacije naše vasi.

Pri prirejanju vseh naših prireditev bomo z ozirom na osnovna načela našega gibanja vedno pazili, da z njimi ne bomo niti žalili verskega čuta, niti ovirali čina bogoslužja na naši vasi. Po drugi strani pa bomo prav tako skrbno pazili, da naših sportno-propagandnih prireditev in manifestacij nihče ne bo mogel izkoriščati za svoje politične cilje in obračunavati na njih političnih stvari.

Predlagamo, da se zgornjim nalogam našega odseka ustrezno odsek preimenuje v kmetško športni propagandni odsek.

V sportu se zlasti očituje borbenost in strumnost, ta pa potrebuje organizacije in discipline. Čim več bodo naša društva mogla prihraniti na predpripravah svojih prireditev, tem več moči bodo lahko posvetila sami izvedbi. Zato naj nepotrebno poskušanje in pripravljano delo poenotijo in poenostavijo od organizacije izdana navodila za prirejanje sportno-propagandnih manifestacij kmetške mladine. Ta navodila bodo poenostavila delo in povečala moralni in zunanji učinek vsake prireditve. Zato naj prihodnji odbor, oziroma njegov kmetško sportni propagandni odsek priredi in izda taka navodila, kakor jih zamišljamo in so nujno potrebna.

Podrobna naloga odseka naj bo v tem, da bo vsakemu društvu pomagal krajevnim razmeram ustrezno izbrati najprimernejše panoge našega sporta ter pri društvih te panoge z naveti, z dejansko podporo po članih izvršilnega odbora Zveze in pododborov dvignil na višek. Enotnost naše Zveze in s tem našega mladinskega gibanja v sportnem in borbenem duhu pa naj predstavljajo vsakoletne izbirne zvezine tekme v posameznih panogah, s katerimi naj se podeljuje prvenstvo posameznikom in društvom za dosežene uspehe.

Izmed panog čistega sporta pripisujemo kmetškim kolesarjem, konjenikom, smučarjem, plavcem, izletom, turistiki itd. veliko važnost.

Zato naj se osnujejo v okviru kmetško-sportnega propagandnega odseka pododseki posameznih panog, katerih vsakega naloga je zlasti se pečati s propagando in širjenjem svoje panoge po D. K. F. D.

Ker pa s sportom stopa naša kmetška mladina v širšo javnost, je treba njeni moči in pomenu dati izraza s tem, da se poišče najprimernejši način sodelovanja z obstoječimi odgovarjajočimi sportnimi organizacijami. <

★

Št. Pavel pri Preboldu. Društvo kmetških fantov in deklet je imelo v nedeljo, 7. t. m. pri Fr. Vedeniku dobro obiskano tombolo in kmetško-mladinsko zborovanje, na katerem je podal programske smernice kmetško-mladinskih organizacij predsednik Zveze tov. Ivan Kronovšek. O pomenu ustanovitve Društva kmetških fantov in deklet pa je govoril tov. Sandi Turnšek. — Po končanem zborovanju in tomboli se je vršila domača zabava. Uspeh je bil nad vse zadovoljiv.

Kostanjev les

kupuje vsako količino po najvišji ceni
ZLATKO KRALJ, ZAGREB
GJORGJIČEVA ULICA 6

Dopisi

★

Zborovanje barjanov v Notranjih goricah

V nedeljo, dne 30. septembra t. l. ob 2. uri popoldne se je vršilo v Notranjih goricah ožje zborovanje zastopnikov občin, katere se raztezajo preko ljubljanskega barja. Na tem zborovanju, ki ga je posetil tudi naš priljubljeni narodni poslanec, tov. Albin Koman, se je ponovno ugotovilo težko stanje gospodarja-kmeta na barju, kateri ima že vsled talne vode tako pičle in slabe pridelke in še posebej, ker mu iste uničujejo leto za letom poplave.

Vse to gorje pa prenašamo še nekam junaško, vdani v božjo voljo..., ali bremen za osuševanja barja pa mirnim potom prenašati ne moremo, ker je to breme v tej hudi gospodarski stiski tako težko in neznosno, da nas poleg ostalih bremen in davkov gospodarsko naravnost potaplja. Prispevki za barje so bili pobrani v letu 1931, s 122 % na zemljarino, v letu 1932 pa s 123 %. Ako pomislimo, da je banovinske doklade le 70%, občinske pa 60% na direktne davke, vidimo kako visoke doklade moramo plačevati še za barje, katero nam v prošlem letu ni povrnilo niti semena pri ozimnah, kaj šele kruha za trud in težko kmetško delo.

Prosili smo navzočnega narodnega poslanca, da nam pomaga, da bi se te dajatve omilile in znižale, pa nam je odgovoril, da si pri tem moramo le sami pomagati, in sicer na ta način, da si izvolimo previdne može v glavni odbor za osuševanje barja, ker ta odbor določa višino prispevka za barje, ter določa zakaj naj se ta denar uporabi.

Ker so pa volitve v glavni odbor za osuševanje barja pred durmi, ter se bodo baje vršile v mesecu novembru t. l., je dolžnost vsakega barjana, da se za iste zanima ter dela na to, da pridejo v ta odbor previdni in sposobni možje, kateri bodo znali oceniti, koliko more prenesti naklade posamezno posestvo na barju, ter kako naj se dohodek istih uporablja, da bodo imeli barjani resnično kaj koristi od tega. Novi odbor čakajo tudi še druge važne naloge; ena teh nalog je, da ukrene vse potrebno, da se stari

deželni zakon iz leta 1877 števil. 14, ter iz leta 1898 števil. 10, z vsemi poznejšimi spremembami obnovi, in sicer tako obnovi, da bo nam barjanom res v korist.

Ker je vse to za nas barjane važno in pomembno, je treba tedaj več kot enkrat premisliti zlasti koga bomo volili v glavni odbor za osuševanje barja.

Franc Novak, kmet.

Nova cestna zveza z Završavjem in Črnim Grabnom

Senator Rožič je pri otvoritvi vodovoda pri Sveti Trojici zelo praktično poudaril načrt, naj bi se banovinska cesta, ki pelje na Moravče, od Sokliča v vasi Zaloga dalje zvezala čez Sveto Trojico na Dolsko. S to zvezo bi si vozniki prihranili nad dve uri vožnje, kajti sedaj voziš iz Moravč ali Prevoja na Dolsko čez 30 km (tri ure) dolgo pot (Krtina, Dob, Vid, Ihan, Dol, Dolsko), dočim bi bilo čez Sveto Trojico na Vinje-Dolsko samo osem kilometrov.

Vzpon ne bi bil prehud, saj je največja višina samo 530 m, in se bi cesta lahko položno izpeljala po serpentinah mimo Sv. Trojice čez Reber na Vinje in Kamnico. Načrt je z jako malimi stroški izvedljiv. Ljudje so vsi zelo navdušeni za to cesto.

Radohova vas na Dol. Z ozirom na dopis v 39. števil. Kmetškega lista z dne 26. septembra t. l. priobčite naslednje sporočilo:

Neznani mrtvec, najden na žel. progi pri kolodvoru v Radohovi vasi, je Anton Blas, sin žel. delavca iz Tomačevega pri Ljubljani, ki je bil zadnje mesece brezposeln ključavničar, ki je odšel 10. septembra t. l. od doma rekoč, da obišče nekega prijatelja pri Celju, seboj je vzel tudi svoje kolo, katerega je pa takoj zastavil v neki gostilni v Ljubljani.

Ko je zadnje dni sprejela žel. direkcija v Ljubljani nanovo nekaj delavcev, je bil baje med njimi tudi Blas, a ker ga ni bilo doma, službe ni mogel nastopiti, oče pa ni vedel kje je, je očeta opozoril neki delavec na železnici naj se zanima za človeka ki je bil najden na žel. progi pri Radohovi vasi, morebiti je bil on njegov sin?

Predzadnjo soboto sta prišla v Št. Vid na orožniško postajo oče in mati nesrečnega mladeniča, katerima so Št. Vidski orožniki pokazali kosce obleke in čevlje, katere sta roditelja pripoznala kot last svojega sina.

Preskrbela sta vse potrebno za prevoz sina v Ljubljano, ter je v torek 25. septembra na večer prišel mrtvaški voz pogrebnega zavoda Gajšek iz Ljubljane, na kar se je naslednji dan na šentvidskem pokopališču izvršila ekshumacija trupla, katero so položili v skladu z zdravstvenimi predpisi v dve krsti, ter odpeljali na domače pokopališče v Ljubljano, kjer so ga ob navzočnosti staršev, sorodnikov in prijateljev isti dan (26. sept.) ob 18. uri zvečer položili k večnemu počitku pri Sv. Križu v Ljubljani. Rojstna župnija je cerkveni pogreb brez ugovora dovolila in šla užaloščenim rodbini v znamenju pietete do nesrečnega fanta lojalno na roke, dočim je šentvidska ostala kakor pri prvem pokopu, tudi pri ekshumaciji popolnoma brezčutna.

Pokojni je bil 26 let star, vojake je odslužil pri mornarici ter je bil prav čeden mladenič. — Ker umor ali samomor še ni pojasnjen, se ne ve, kaj je mladeniča gnalo v smrt, odnosno kdo in zakaj bi ga bil umoril.

Blasnikova „Velika pratika“ za l. 1935 je izšla letos že devetdesetič.

Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnikova nasled. v Ljubljani.

Zdravstvene razstave »Mati in detec« v šmarškem srezu. Lepo uspele higijenske razstave v zvezi s predavanji in praktičnim poukom, ki jih je s pomočjo zdravstvenih ustanov in krajevnih činiteljev organiziral v šmartnem srezu pred dve-mi letoma agilni šmarski zdravnik in župan gosp. dr. V. Lorger v nekaterih važnejših centrih sreza, ter spoznanje, da je ravno šmarski srez radi velike revščine prebivalstva med onimi, ki so zdravstveno zelo zaostali — vse to je dalo merodajnim v srezu tudi letos pobudo za pri-reditev zdravstvenih tečajev v zvezi z razstavo »Mati in detec«, seveda v veliko manjšem ob-segu nego je to bilo na jesenskem ljubljanskem velesejmu, vendar pa tako, da bo razstava tudi v tem obsegu nudila v glavnem vse, kar je bistveno potrebno zlasti za kmetško prebival-stvo.

Na zadevno prošnjo g. narodnega poslanca V. Spindlerja je Državni zavod za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani drage volje odstopil to svojo razstavo za nekaj tednov, da se bo priredila v zvezi z predavanji zavodove sestre, ki bo razstavo spremljala in delila na-rodu tudi pouk, ter domačih zdravnikov v več-jih centrih celega sreza, in sicer po sledečem sporedu: v Šmarju od 14. do 19. oktobra, v Rog. Slatini od 21. do 26. oktobra, v Rogateu od 28. okt. do 2. nov., v Podčetrtku od 4. do 9. novem-bra, v Sv. Petru pod Sv. Gorami od 11. do 16. novembra, v Kozjem od 18. do 23. novembra, na Planini od 25. do 30. novembra. V vsakem navedenih krajev bo otvoritev razstave v nede-ljo po prvi maši.

Prireditve razstave v tolikem številu krajev v srezu (le škoda, da za enkrat ni mogoča tudi še v ostalih občinah!) je nedvomno velikega po-mena, saj pravilna nega dojenčka in otroka je temelj in predpogoj za pravilno in uspešno te-lesno vzgojo naroda sploh. Slabi rezultati re-krutacij v nekaterih predelih šmartnega sreza nam to v polni meri potrjujejo.

Zato sem prepričan, da bo prebivalstvo sreza, kakor je bilo to povodom zdravstvenih razstav pred 2 letoma tudi letos z zanimanjem ob-iškovalo to razstavo, merodajne v posameznih krajih pa pozivamo, da prireditve primerno razglase in priporoče!

Novice

Regulacija Ljublanice. Te dni se je vršila že tretjič licitacija za izvršitev zadnjega dela re-gulacije Ljublanice. Dela je izlicitirala tvrdka Dukić, licitacijo pa mora odobriti še ministrstvo za javna dela.

10letnico svojega županovanja v Ljubljani je slavil te dni ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc. Mestni uslužbenci so mu k temu jubileju priredili spominski večer, ki je pokazal, kako lepo in pristrčno razmerje vlada med mestnimi uslužbenci in vodstvom ljubljanske občine.

Nevarno vlomilsko tolpo je prišla zagreb-ška policija. Lopovi so kradli vse, kar jim je prišlo pod roke, ukradeno blago so pa prodajali po vseh večjih mestih v državi; nekaj tudi v Ljubljani. Vrednost nakradenega blaga cenijo nad 250.000 Din.

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljival Pazite na tovarniški znak!

Predrzní fantje. Te dni so zasledili v Ko-privnici pod vagoni brzovlaka, ki prihaja iz Bu-dimpešte, tri mlade fante, ki so bili vsi prašni in blatni. Ker doma niso dobili dela, so sklenili iti v svet s trebihom za kruhom. Sedaj bodo najprej v Koprivnici nekoliko zaprti, potem pa jih bodo poslali nazaj v njihovo domovino.

Še o dveh pobojih pri ličkanju koruze po-ročajo iz Brežic. Pobojev je kriva preobilna pi-jača. Fantje so napadli 24letnega posestnikovega sina Franca Švajgerja iz Pečic in 27letnega Franca Vovka iz Harvice pri Dobovi.

Velika slavnost v Skoplju. Preteklo soboto so se vršile v Skoplju velike slavnosti ob pro-slavi 20letnice, kar so vstopili skopljski di-jaški bataljoni v svetovno vojno.

Sloveči zdravnik dr. Edo Šlajmer, ki si je kot kirurg pridobil velik sloves in splošno spo-štovanje v celi deželi, je slavil 8. t. m. svojo 70letnico. Rojen je bil v Čabru, po končanih študijah pa je deloval v ljubljanski bolnišnici 15 let, odkoder je njegovo ime kmalu zaslovelo daleč naokrog. Slavljencu želimo tudi mi še mnogo srečnih let.

200.000 dinarjev je zadel v razredni loteri-ji 8mesečni sinček nekega delavca v rudniku Trepča. Srečko je kupil oče na ime svojega sinčka.

Nad 300 kač so ugonobili kmetje v nekem kačjem gnezdu blizu Plitvičkih jezer. Ker je Savska banovina dovolila nagrado 5 Din za vsa-ko ubito kačo, so šli kmetje takoj na občinsko upravo, kjer so jim izplačali 1500 dinarjev.

Nad 200 samomorov in poskušanih samomo-rov so imeli letos že v Zagrebu.

Avtobus je povozil v nedeljo na cesti Škofja Loka—Zminec delavca Andreja Perko-ta iz Zmineca. Avto mu je strl tilnik, da je bil takoj mrtev.

Nesrečen vasovalec. Blizu Leskovca v Halo-zah je posestnik Kolesnik ustrelil v nedeljo 18-letnega Gabrijela Brusarja, ker ni bil zadovo-ljen s tem, da bi se fant sukalo okoli njegove hčere, s katero bi se bil rad poročil. Kolesnik opravičuje svoje dejanje z veliko razburjenostjo.

Vlomi. Preteklo dni, zlasti v nedeljo, je bilo po deželi izvršenih toliko vlomov, da jih niti naštetí ne moremo vseh. Stiska, ki je zavladovala po deželi, se očituje vedno hujše tudi v krimi-nalnih dejanjih. Tako so vlomili v Radmirju pri Gornjem gradu v trgovino Majcenovičovo, v Bre-žicah v delavnico čevljarja Čotra, na Čatežu pri Brežicah so kradli cigani, pri Velenju pa so okradli kar štiri posestnike. Proti tej povodnji zločinca ni druge pomoči kakor — delo! Ljud-je hočejo pač živeti in če ne morejo dobiti za-služka, si pomagajo pač na nezakonit način.

Prah in nesnaga sta največja škodljivca vsakega perila. V medsebojnem podpiranju razjedata nitke perila, ki v teku časa prične razpadati. **Zlatorog-ovo milo** pa s svojo obilno in gosto ter snežno belo peno očisti perilo vsake nesnage in ga s tem napravi trpežnim. Z **Zla-torog-ovim milom** oprano perilo je lepše kot novo. To ljudski glas dobro ve in pravi: »Le Zlatorog milo da belo perilo!« To milo pripo-ročamo tudi mi, saj je res dobro in tudi domače!

Podgane v ptujski okolici. V ptujski okolici so se podgane tako razmnožile, da delajo gospo-darjem že prav občutno škodo na polju, pa tudi pri živalih. Kakor kaže, so se ljudje premalo brigali za to nadlogo, zato pa se bo treba sedaj toliko bolj energično lotiti zatiranja teh škod-ljivcev.

Nov mostič čez Savo so otvorili preteklo nedeljo v Mednem pod Šmarno goro pri Ljub-ljani. Mostič je viseč, na jeklenih žicah, in je edini te vrste v državi.

Sin ubil očeta. V vasi Bokovci pri Rumi v Slavoniji je 20 letni Mate Tonković ubil s sekiro svojega očeta Ivana. Oče je prišel pozno ponoči vinjen domov in je začel pretepati mater. Ta je poklicala sina na pomoč. Ker pa je oče navalil tudi nanj, ga je sin ubil.

Novi zagrebški župan. Po odstopu prejšnjega župana g. Krbeka je imenovan za novega žu-pana v Zagrebu predsednik zagrebške mestne hranilnice g. Rudolf Erber.

Angleško brodovje v Splitu. V Splitu so se zbrale te dni vse angleške vojne ladje, ki so obiskale našo obalo. Zbranih je bilo 35 angle-ških vojnih ladij z nad 30.000 mornarji. Naše oblasti so priredile Angležem dostojen sprejem. Večja skupina mornarjev je obiskala te dni tudi Zagreb.

Šolstvo v južni Srbiji dobro napreduje. Pre-teklo leto je bilo vpisanih na tamošnjih ljudskih šolah 129.000 učencev, letos pa 163.000.

V vrelo vodo je vrgla božjast posestnika Franca Babnika iz Verneka pri Litiji, ko je kahal sadno žganje. Prepeljali so ga zaradi hu-dih opeklin v ljubljansko bolnišnico.

Zopet požar pri Žužemberku. Pretekli pone-deljek je gorelo v Dešeci vasi pri posestniku Puglju. To je v kratki dobi že četrti požar v tem okolišu.

Poceni prodajajo krompir v Trbovljah, ka-mor ga dovažajo kar na vagone. Prodajajo ga po 60 par za kilogram.

Hude kazni. Tatovom se pred ljubljanskim sodiščem zadnje čase ne godi dobro. Tako je nedavno dobil neki klatež za 4 ukradene kokoši 6 mesecev strogega zopora, neki drugi prijatelj tuje lastnine pa za ukradeno staro majoliko, ki jo je bil prodal za 40 Din, tudi 6 mesecev stro-gega zopora. — Še učinkovitejša kazen kakor zapor pa bi bila oddaja v prisilno delavnico.

Vodni mlin in žaga na Vrhniki

se prodaja

prostovoljni javni dražbi

dne 21. t. m. Pojasnila pri lastniku Jos. Jelovšek na Vrhniki.

V Dravo je skočila v Mariboru neka 24 letna šivilja, ker jo je neki njen znanec okradel za zadnji denar, ki ga je imela pripravljenega za stanarino. Ljudje, ki so opazili njen namen, so jo še pravočasno rešili iz vode, toda pri skoku v Dravo si je zlomila reva desno nogo.

Razno

Čudni »uradi« na angleškem dvoru

Angleži so znani kot veliki starokopitneži, a to ne v slabem smislu besede. Oni drže močno na stare navade in na stare običaje, ne zanemarjajo pa pri tem nikdar modernega napredka.

Angleška »starokopitnost« se kaže najbolj pri raznih obredih, brez katerih ni mogoča no-bena slovesnost. Zlasti življenje na angleškem dvoru pozna, oziroma je še nedavno ohranilo mnogo starih navad, ki se nam zde dandanes kar smešne.

Tako je živel na dvoru poseben »pokušalec piva«, ki je prejemal letno nagrado okoli 20.000 dinarjev. Ta »urad« je odpravil šele oče seda-njega kralja. Potem so imeli tam posebnega »lovca na miši v kraljevski palači«, ki je pre-jemal letno nagrado v znesku 100.000 dinarjev; ta mož pa je moral stroške za mačke in pa po-trebne pasti poravnati sam. Tudi posebnega »zastopnika kraljevskih otrok« so imeli; ta člo-vek je bil namreč vselej tepen namesto otrok, če so se otroci kaj pregrešili. V neko gledališče pa je prihajala večer za večerom vojaška straža celih 150 let, ker je nekdanj kralj Jurij II. zve-del, da ga nameravajo ob njegovem obisku v gledališču njegovi nasprotniki napasti. Vprašal se pa vsa leta ni niti eden častnik, čemu prav za prav hodi na stražo...

60 letnica znamenitega rastlinarja

V Moskvi so te dni slavili 60 letnico enega najznamenitejših rastlinarjev sedanje dobe, ki si je pridobil zlasti za razvoj sadjarstva v Rusiji ogromne zasluge.

Rastlinar Mičurin je vzgojil nad 50 novih vrst jabolk, 14 vrst hrušk, 22 vrst češenj, 10 vrst sliv in 5 vrst grozdja. Vse te nove vrste pa so take, da uspevajo tudi v hladnem podnebnju se-verne Rusije, kar pomeni za Rusijo možnost, da zasadi v severnih krajih, kjer doslej niso imeli sadja, lahko na milijone sadnih dreves.

Svoje prve poskuse je delal Mičurin na ma-lem, komaj 6 hektarjev obsegajočem posestvu. Danes pa dela na državnem veleposestvu, ki meri nad 80^oC hektarjev. Vlada ga je počastila s tem, da je prekrstila mesto Kozlov v Mičurinsk.

Med knjigami Kmetijske Matice, ki jih bodo prejeli letos njeni člani za običajno članarino Din 20—, bo zavzemala vidno mesto knjiga: »Organizacija in uprava kmetij«, ki jo je spisal ravnatelj inž. Petkovšek. Nedvomno bo ta knjiga koristila slehernemu kmetovalcu, zlasti pa mlajšim, ki hočejo svoje kmetije izboljšati in napraviti donosnejše. Z veseljem jo bodo vzeli v roke posebno absolventi kmetijskih šol, ker bodo našli v njej vse ono, kar so se glede organizacije in uprave kmetije in njenega knjigovodstva učili v šoli. Prav jim bodo prišli tudi vzorci iz knjigovodstva, ki so knjigi dodani. Samo ta knjiga bo vredna onih 20 Din, za katere prejmejo člani Kmetijske Matice štiri knjige. — Priglasite se takoj za člana Kmetijske Matice pri domačem poverjeniku ali pa naravnost pri upravi Kmetijske Matice v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7.

Po svetu

2000 metrov visok stolp nameravajo zgraditi v Parizu za bodočo svetovno razstavo. Stolp naj bi bil dograjen do l. 1937. Izdelan bo iz železobetona.

Veliko knjižnico ima država Azerbejdžan v srednji Aziji. Ta knjižnica obsega nad 800.000 knjig v 43 jezikih. Sedaj grade novo poslopje za knjižnico, kjer bo prostora za 7 milijonov knjig.

Vse zaloge kolonijalnega blaga so popisali v Nemčiji: kavo, riž, kakao, čokolado itd. To blago bodo prodajali poslej kakor med vojno na karte.

Slepi bombe. Dva francoska učenjaka sta iznašla snov, ki jo devljejo v bombe, in ki razširja silno svetlobo, čim se bomba razpoči. Svetloba je močna za 5 milijonov sveč in je tako močna, da ljudi v določenem okolišu kar oslepi.

Pol krompir — pol paradiznik. Neki vrtnar v Massachusettsu v Zedinjenih državah je cepil paradiznike na krompir. Po dolgotrajnih poskusih je vzgojil rastlino, ki rodi na koreninah krompir, zgoraj pa so zrastle paradizniki do tri metre visoko, ki bogato rode.

Nova ležišča zlata so odkrili v Rusiji na meji države Afganistan. Našli so okoli 50 zlatih žil, kjer je toliko zlata v kremenu, da se pridobivanje izplača.

Beg pred visokimi davki. Znana angleška sportnica — vozi se na motociklu — Carstairs je sklenila, da bo zapustila Anglijo in se naselila na nekem daljnem otoku. Pravi, da v Angliji zaradi visokih davkov ne more več živeti...

Dober izrek. Francoski mislec Voltaire (reči: Voltér) je rekel: »Do svojega 50. leta žrtvuje človek vsa leta pridobivanju denarja, po 50. letu pa ves svoj denar za ohranitev življenja.«

140 prebivalcev — 127 letal. V naselbini Newcomba na polotoku Aljaski v Ameriki živi samo 140 ljudi, a od teh jih ima 127 vsak svoje letalo. Prebivalci so vsi bogati, ker iščejo in prodajajo zlato, letala pa rabijo za obisk južnejših delov Amerike, kjer so doma.

Stoletniki in stoletnice v Parizu. V Parizu živi več stoletnic kakor stoletnikov. Stoletnic je javljenih 84, stoletnikov pa 36.

Konec italijanščine na otoku Malti. Otok Malta je najmočnejša angleška utrdba v Sredozemskem morju, ki varuje pomorsko pot od Anglije do Indije. Na tem otoku pa živi tudi nekaj Italijanov, ki so se začeli zlasti zadnja leta močno potegovati za pravice svojega jezika. Angleški guverner pa je sedaj italijanščino na Malti kratkoma prepovedal, za uradni jezik pa je proglasil malteški jezik.

Davek na petelinje borbe. V Španiji so jako priljubljene bikoborbe. Na Francoskem pa prirejajo v južnih krajih borbe s petelinji, ki jih ljudje jako radi gledajo. Te petelinje borbe je vlada sedaj obdavčila, kar je izzvalo med prebivalstvom veliko ogorčenje.

Spomenik kralju Petru bodo postavili v Parizu. Kralj Peter se je namreč l. 1870./71. junjsko boril kot častnik v francosko-nemški vojski na strani Francozov.

Francija odpušča inozemske delavce. Zaradi naraščajoče brezposelnosti so začeli tudi v Franciji odpuščati z dela tujerodne delavce. Zaradi politične napetosti med Francijo in Poljsko odslavlajo predvsem delavce iz Poljske, ki jih je baje v Francije nad pol milijona.

Gnezdo iz tisočakov so si napravili tiči na nekem vrtu v Bremenu. Bili so pa to razveljavljeni nemški bankovci po 1000 mark. To zanimivo gnezdo hrani sedaj nemška državna banka.



Mučen boj radi malenkosti, ki je nastal pod oknom med tremi s Francko zaročenimi bojevniki, ker je ta nedolžna reva naročila sestanek v zmedenosti vsem trem ob enem in istem času.

Radio

od 14. do 21. oktobra 1934.

Nedelja, dne 14. oktobra. 8.55: Versko predavanje. — 10.00: Pomen telesne vzgoje (Zajec-Boškovičeva). — 11.40: Otroška ura (Zdravko Ocvirk). — 16.00: O svinjereji (Zupanc Martin).

Ponedeljek, dne 15. oktobra. 18.00: Zaroke in poroke Slavoncev (Hubert Marjanovič). — 20.00: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, dne 16. oktobra. 18.00: 6 letni Janez Berdajs igra na harmoniko. — 19.00: Otroška ura (ga. Cirila Medvedova).

Četrtek, dne 18. oktobra. 19.20: I. balkanska vojna leta 1912.

Petek, dne 19. oktobra. 18.00: Slike iz narave (Herfort Joža).

Sobota, dne 20. oktobra. 18.30: O sanjah in sanjskih bukvah (Ciril Kočvar). — 18.50: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sejmi

15. oktobra: v Kamniku, Nadlesku pri Ložu, Sv. Roku pri Mokronogu, Oplotnici, Planini, Ločah pri Poljčanah, Murski Soboti.

16. oktobra: v Kočevju, Sv. Filipu v Veračah, Dol. Lendavi.

17. oktobra: v Loki pri Zidanem mostu, Pristavi.

18. oktobra: v Kandiji, Šmihel-Stopiče, Trbovljah, Lukovici, Radohovi vasi, Sorici, Boh. Bistrici, Ptujju, Mozirju, Podsredi, Trbovljah, Vojniku, Turnišču.

21. oktobra: Mariboru, Črenšovcih.

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 351—353
7% investicijsko posojilo	Din 71—72
7% Drž. hipotek. banka	Din 67—68
6% begluške	Din 59—60
4% agrarne	Din 40—41
7% Blair posojilo	Din 56—57
8% Blair posojilo	Din 65—66
Privilegirane agr. banke	Din 217—220

Valute

1 ameriški dolar	Din 33'50
1 nemška marka	Din 13'60
1 švicarski frank	Din 11'10
1 angleški funt	Din 167—
1 francoski frank	Din 2'24
1 češkoslovaška krona	Din 1'41
1 italijanska lira	Din 2'92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1934, se mora do nadaljnje odredbe dodati še 28¼% na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8'20 dinarjev.

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Kupujemo

in najbolje plačamo vseh vrst vrednostne papirje. — Ponudbe z navedbo cene pošljite na upravo lista pod »Vrednostni papirji št. 88«

Manufakturna veletrgovina

Fran Hrehorič

Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga
Zmerne cene! Postrežba točna!

»SLAVIJA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

v Ljubljani, Gosposka ulica 12 Telef. 2176, 2276

Podružnice: BEOGRAD, ZAOREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT

Sadno drevje za jesensko saditev!

Visokodebelnate jablane, hruške, moštнице, češplje, črešnje, višnje, orehi, pritlikavci, cepljeni na šibkorastočih podlagah, marelice, breskve, ribez in kosmulje, z garancijo pristnosti sort, najprikladnejše za razne sadne lege, po normalnem sortimentu za Dravsko banovino, v zalogi pri

Kmetijski družbi v Ljubljani

Novi trg 3

Cene znižane!

Zahtevajte cenik!

EKONOM

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani

Kolodvorska ulica 7

Telefon interurban 25-06

(v lastni hiši)

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, žilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „Ilovac“, Karlovac, za vse vrste židne in strešne opeke.

Ozimne na težjih tleh, gnojite z

Nitrofosom;

na lažjih tleh pa z

Nitrofoskalom-Ruše.

Vinograde in sadno drevje gnojite z

Nitrofoskalom-I;

Travnike, v jeseni z

apnenim dušikom



DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. poš. hran. št. 14.257. Brzjavni: „Kmetijski dom“ Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSOJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12¹/₂, in od 3—4¹/₂, 'e ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000—. Rezerve Din 1.200.000—.

Telefon št. 21-83. — Poštni predal 297.
Poštni čekovni račun št. 10.545.

Najvarneje in najbolje
naložite denar pri

HRANILNICI KMEČKIH OBČIN V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta št. 19

Ustanovljena 1911

(Palata Vzemne zavarovalnice)

ki je edino pupilarno varen zavod kmečkih občin. Za varnost jamči 16 kmečkih občin ustanoviteljic z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Nalagajte svoj denar v ta zavod, kjer je denar najbolj varen. Hranilne vloge obrestuje po 4%, vezane na 3 mesece po 5%. Rentni davek plačujejo vlagatelji sami. V to hranilnico nalagajo sodišča in občine ter župni uradi denar mladoletnih, skrbilencev, preklicancev, ustanov in drugih javnih zakladov, varščin in zapuščin. Posojuje svoj denar na posestva in občinam proti amortizaciji in na menice proti mesečnemu odplačevanju. Hranilnica je pod nadzorstvom kralj. banskega komisarja.

Zahvala.

Podpisani Ivan Hribernik se zahvaljujem „**DRAVI**“, gosp. zavarovalni zadrugi v Mariboru, za kulantno izplačilo zavarovalnine po umrli materi, ki je bila zavarovana komaj 6 mesecev, ter domače zavarovalno zadrugo „**DRAVO**“ vsakomur toplo priporočam.

HRIBERNIK IVAN
PODKRAJ

Zimska jabolka,

Ia štajerska iz konjiškega, slovenjgraškega in mariborskega sreza, strogo sortirana po debelosti in sortah, skrbno pakovana v zabojih, netto prodaja (brez zaboja), sorte:

ananas reneta, belfler, ribstonovec, harbertova reneta, zlata parmena, voščenska, baumanova reneta, kanadka, mošanegar, bobovec i. t. d.

vedno v zalogi po zmernih in stalnih cenah. Stalna razstava sadja, ogled vsakomur prost med poslovnimi urami.

Kmetijska družba v Ljubljani
Novi trg 3